

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 oraz (UE) 2015/1017 w odniesieniu do przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych oraz wprowadzenia usprawnień technicznych dla tego Funduszu oraz Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego”

(COM(2016) 597 final – 2016/0276 (COD))

(2017/C 075/11)

Sprawozdawca: **Alberto MAZZOLA**

Wniosek o konsultację	Rada Unii Europejskiej, 26.9.2016 oraz Parlament Europejski, 3.10.2016
Podstawa prawna	Art. 172, 173, 175 i 182 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	29.11.2016
Data przyjęcia na sesji plenarnej	15.12.2016
Sesja plenarna nr	521
Wynik głosowania	172/0/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny zdecydowanie popiera inicjatywę Komisji dotyczącą przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) oraz uznaje jego cel i znaczenie dla zapewnienia stabilności i pewności dla inwestorów i promotorów projektów. Komitet przychylnie odnosi się również do przedłużenia ram czasowych i finansowania EFIS, tak aby uwzględnić nawet dłuższą perspektywę i mieć pewność, że interwencje są systematyczne i nieprzerwane.

1.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki pierwszego roku EFIS, jeżeli chodzi o bezpośrednie uruchomienie przewidzianej kwoty inwestycji, i w szczególności uznaje za sukces segment inwestycyjny MŚP. Centrum Monitorowania Jednolitego Rynku działające przy Komitecie powinno stale monitorować, przy użyciu wskaźników wpływu, wykorzystanie środków EFIS na rzecz MŚP.

1.3. Zdaniem Komitetu, EFIS 2.0 powinien dążyć do jeszcze większego zaangażowania prywatnego kapitału, aby przekroczyć osiągnięty w pierwszym roku poziom 62 %. W związku z tym Komitet proponuje, aby dogłębnie rozważyć rozszerzenie zakresu funduszu na inne branże finansów niż banki, tj. rynek obligacji oraz fundusze ubezpieczeniowe i emerytalne. Europejskie i międzynarodowe fundusze ubezpieczeniowe i emerytalne mogłyby odgrywać kluczową rolę w inwestycjach.

1.4. EKES podkreśla znaczenie utrzymania ukierunkowania na rynek, poważnego rozważenia społecznych skutków EFIS i jego wpływu na zatrudnienie, wzmocnienia dodatkowości EFIS w porównaniu z innymi instrumentami UE i normalnej działalności EBI. EKES ubolewa, że EFIS nie zapewnia inwestowania funduszy w krajach o największych potrzebach. Komitet apeluje, aby EFIS zapewniał zrównoważony geograficznie zasięg w UE, przy uwzględnieniu całej działalności gospodarczej każdego kraju, tworzenia nowych miejsc pracy oraz ukierunkowanego na popyt i na rynek charakteru inicjatyw, bez wyznaczania kwot z góry i przy utrzymaniu dostatecznej elastyczności wśród sektorów, w których jest wykorzystywany.

1.5. EKES stoi na stanowisku, że EFIS 2.0 powinien koncentrować się na własnych interwencjach w sektorach przyszłości, takich jak czwarta rewolucja przemysłowa, inteligentna energia, sieci infrastruktury cyfrowej i transportowej, ochrona środowiska oraz projekty transgraniczne, w tym wielkoskalowe projekty europejskie w sektorach o najwyższych mnożnikach ekonomicznych PKB, w oparciu o potencjał inwestycyjny i z uwzględnieniem rolnictwa, tak aby maksymalnie zwiększyć wpływ wzrostu i zatrudnienia, włącznie z możliwością otwarcia innych funduszy UE; opowiada się także za tym, by w EFIS 2.0 uwzględniono technologie podwójnego zastosowania związane z sektorem bezpieczeństwa i obrony oraz by odpowiednio zmieniono listę sektorów wykluczonych z EBI.

1.6. Komitet zaleca wzmocnienie Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego, które powinno usprawnić swoją działalność w różnych krajach i odgrywać proaktywną rolę (zwłaszcza w regionach najmniej uprzywilejowanych), wzmocnienie roli krajowych banków prorozwojowych, a także utworzenie terytorialnych platform pomocy. Należy również rozważyć możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych i inwestycyjnych do współfinansowania projektów EFIS w sposób płynny i bez obciążeń biurokratycznych oraz do zapewnienia lepszego dialogu z władzami lokalnymi i regionalnymi.

1.7. EKES wzywa do wzmocnienia społecznego wymiaru wdrażania EFIS, np. w sektorze kształcenia, szkolenia i szkolenia zawodowego na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w kontekście rozwijania sektorów związanych z twórczością i kulturą, innowacji w dziedzinie opieki zdrowotnej i medycyny oraz usług społecznych, budownictwa socjalnego i opieki na dziećmi, a także turystyki i infrastruktury środowiskowej. Plan inwestycyjny dla Europy powinien wyraźnie wspierać zobowiązania podjęte na konferencji COP 21.

1.8. EKES zaleca lepsze eksponowanie finansowania EFIS za pomocą szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej na terenie całej UE, rozpoczęcie umieszczania logo EFIS na finansowanych inicjatywach – zwłaszcza dotyczących MŚP – oraz wzmocnienie dialogu z władzami lokalnymi i regionalnymi.

1.9. Mając na uwadze znaczenie sukcesu EFIS dla społeczeństwa obywatelskiego i wizerunku Europy, Komitet zwraca się z wnioskiem o regularne konsultowanie się z nim, tak aby mógł przedstawiać raporty informacyjne na temat operacji finansowych i inwestycyjnych oraz funkcjonowania funduszu gwarancyjnego. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na kwestie tworzenia miejsc pracy i oddziaływania na środowisko oraz na przeprowadzaną przez niezależnych ekspertów ocenę stosowania rozporządzenia w sprawie EFIS i wprowadzonych zmian. Zostaną przy tym wykorzystane jasne wskaźniki społeczno-gospodarcze i środowiskowe i zostanie wyjaśniony dodatkowy charakter tej inicjatywy.

1.10. Biorąc po uwagę wielorakie pozytywne skutki inwestycji społecznych, zwłaszcza dla rynku pracy i finansów publicznych, EKES uważa, że należy dogłębniej rozważyć to, jak połączyć „plan Junckera 2” z celami pakietu dotyczącego inwestycji społecznych.

2. Kontekst rozwoju EFIS: obecna sytuacja

2.1. W dniu 28 czerwca 2016 r. Rada Europejska stwierdziła, że „plan inwestycyjny dla Europy, w szczególności Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), już przyniósł konkretne rezultaty; stanowi też istotny krok mający pomóc uruchomić inwestycje prywatne, przy jednoczesnym inteligentnym wykorzystaniu ograniczonych zasobów budżetowych”.

2.2. Od czasu przedstawienia planu inwestycyjnego dla Europy w listopadzie 2014 r. zauważono częściowy powrót zaufania do gospodarki i wzrostu. Jednak wciąż 22 mln osób nie ma pracy, inwestycje pozostają na poziomie 15 % poniżej poziomu odnotowywanego przed kryzysem z 2008 r., a powrót do sytuacji sprzed kryzysu wymagałby co roku dalszych 300 mld EUR inwestycji. Przez czwarty rok z rządu UE odnotowuje umiarkowane ożywienie, przy wzroście PKB wynoszącym 2 % w 2015 r.: chociaż większe projekty inwestycyjne nie mogą wywołać natychmiast skutków makroekonomicznych, zobowiązanie znajdujące pełne odzwierciedlenie w planie inwestycyjnym już przynosi wymierne wyniki.

2.3. W pierwszym roku działania EFIS dowiódł solidności pierwotnego planu: wdrażany i współfinansowany przez grupę EBI fundusz jest na najlepszej drodze do osiągnięcia zakładanego celu uruchomienia co najmniej 315 mld EUR na dodatkowe inwestycje w gospodarkę realną do połowy 2018 r. Działania zatwierdzone w pierwszym roku były warte ponad 115 mld EUR, a 62 % z tej kwoty sfinansowali prywatni inwestorzy; na dzień 15 listopada 2016 r. było to zaś 154 mld EUR i 49 % oczekiwanej kwoty całkowitej⁽¹⁾.

2.4. Jeżeli chodzi o segment MŚP, absorpcja przez rynek była bardzo szybka, jako że wyniki EFIS zdecydowanie przekroczyły oczekiwania. Z tego względu w lipcu 2016 r. segment został zasilony 500 mln EUR w ramach istniejących parametrów rozporządzenia (UE) 2015/1017. Na koniec pierwszego roku zatwierdzono ponad 47 mld EUR dla MŚP – to 64 % wszystkich środków na okres trzech lat.

⁽¹⁾ Dane grupy EBI, 12 października 2016 r.

2.5. EFIS jako wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, lecz z własnym zarządem, pomaga również w finansowaniu projektów innowacyjnych i infrastrukturalnych w szeregu sektorów, takich jak (stan na 15 listopada 2016 r.): badania i rozwój (20 %), energia (22 %), cyfryzacja (12 %), transport (7 %), efektywne wykorzystanie zasobów zgodnie z wymogami w zakresie ochrony środowiska (4 %) oraz infrastruktura społeczna (4 %).

2.6. Komitet wyraził zadowolenie z powodu uruchomienia planu inwestycyjnego dla Europy i docenił „zmianę nastawienia polegającą na odejściu od oszczędności i konsolidacji budżetowej”. Podkreślił, że „plan inwestycyjny jest krokiem we właściwym kierunku, budzi jednak szereg poważnych wątpliwości co do jego rozmiarów w stosunku do ogromnych potrzeb inwestycyjnych Europy, wysokości przewidywanego efektu dźwigni, potencjalnego napływu odpowiednich projektów inwestycyjnych, udziału MŚP – ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw – oraz zakładanych ram czasowych”⁽²⁾. EKES ubolewa jednak, że w ramach EFIS nie zadbano o to, by inwestycje dokonywane były w najbardziej potrzebujących krajach. Państwa członkowskie przechodzące procedurę nadmiernego deficytu w ramach części naprawczej paktu stabilności nie mogą korzystać z jakichkolwiek możliwości elastyczności (ECOFIN 2012 i ECOFIN 2014).

2.7. Na wysłuchaniu, które odbyło się 10 listopada 2016 r., Komitet wykorzystał doświadczenie i opinie, w przeważającym stopniu pozytywne, przedstawiciele partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego na temat EFIS.

3. Propozycje Komisji

3.1. Komisja proponuje, aby przedłużyć okres obowiązywania EFIS o dwa dodatkowe lata do 2020 r. i zwiększyć kwotę gwarancji z 16 do 26 mld EUR oraz wkład EBI z 5 do 7,5 mld EUR, mając na uwadze, że celem jest pobudzenie inwestycji na kwotę ok. 500 mld EUR w całym okresie obowiązywania. W tym celu Komisja proponuje zwiększenie funduszu gwarancyjnego o 1,1 mld EUR do 9,1 mld EUR. Wzrost zostanie sfinansowany przede wszystkim z funduszy instrumentu „Łącząc Europę” i dochodów z operacji EBI powiązanych z EFIS.

3.2. Wieloletnie cele strategiczne EFIS 2.0 służące wspieraniu inwestycji na rzecz wzrostu zgodnie z priorytetami budżetu UE zostały opracowane dla następujących sektorów priorytetowych:

- strategicznej infrastruktury z inwestycjami w technologie cyfrowe i energię zgodnie z politykami UE,
- infrastruktury transportowej w ośrodkach przemysłowych, środowiska, kształcenia, badań i innowacji,
- inwestycji pobudzających zatrudnienie, w szczególności poprzez finansowanie MŚP i środki na zatrudnianie ludzi młodych,
- kapitału ludzkiego, kultury i zdrowia.

3.3. Według Komisji Europejskiej inicjatywa powinna umożliwić EBI i EFIS przeprowadzanie w tych obszarach operacji inwestycyjnych i finansowych na większą skalę oraz, w przypadku EBI, operacji dotyczących bardziej ryzykownych, lecz zrównoważonych gospodarczo projektów dzięki uzyskanej gwarancji UE. Efekt mnożnikowy jest w stanie zapewnić kwotę 15 EUR z inwestycji w projekty za każde 1 EUR gwarancji, co daje łącznie co najmniej 500 mld EUR od teraz do końca aktualnych wieloletnich ram finansowych.

3.4. Główne zmiany w rozporządzeniu (UE) 2015/1017 zaproponowane przez Komisję dotyczą:

- większej dodatkowości projektów, w tym transgranicznych projektów infrastruktury i usług powiązanych, które zostały wyraźnie oznaczone jako gwarantujące dodatkowość,
- lepszego wykorzystania EFIS w regionach słabiej rozwiniętych i/lub regionach w okresie przejściowym oraz ułatwienia łączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, programu Horyzont 2020 oraz instrumentu „Łącząc Europę” ze wsparciem z EFIS,
- wsparcia dla regionów słabiej rozwiniętych i regionów w okresie przejściowym poprzez wyraźne odniesienie do sektora przemysłu, który w innym przypadku nie zostałby uwzględniony w ogólnych celach,
- większego skupienia EFIS na projektach służących osiągnięciu celów COP 21 i priorytetów z zakresu zmiany klimatu,

⁽²⁾ Opinia EKES-u w sprawie planu inwestycyjnego dla Europy (Dz.U. C 268 z 14.8.2015, s. 27).

- możliwości włączenia do EFIS projektów inwestycyjnych powiązanych z sektorem obrony, ze względu na znaczny gospodarczy efekt mnożnikowy,
- promowania celów dywersyfikacji sektorowej i geograficznej przy jednoczesnym zachowaniu ukierunkowania na rynek,
- większej przejrzystości w procesie zarządzania EFIS.

4. Uwagi ogólne

4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje i popiera inicjatywę Komisji dotyczącą zarówno przedłużenia okresu obowiązywania, jak i zwiększenia środków Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), uznając jego cel i znaczenie dla promowania rozwoju inwestycji w Unii Europejskiej. Komitet podtrzymuje przyjęte wcześniej stanowisko⁽³⁾ w sprawie potrzeby takiego planu na rzecz europejskiego wzrostu i zatrudnienia, który obejmowałby bardziej ambitny EFIS wraz z innymi wspólnotowymi programami na rzecz wzrostu, zwłaszcza programem Horyzont 2020, instrumentem „Łącząc Europę” i funduszami strukturalnymi. EKES popiera wykorzystanie innych funduszy UE, aby finansowo wesprzeć gwarancję inwestycyjną w poszczególnych sektorach.

4.2. Należy utrzymać programy dotacji oraz inwestycje publiczne, a nie kwestionować ich specyfiki odnośnie do ich znaczenia i zakresu dla wzrostu i zatrudnienia.

4.3. EKES pochwała pozytywne wyniki pierwszego roku EFIS, jeżeli chodzi o bezpośrednie uruchomienie przewidzianej kwoty inwestycji, chociaż wciąż czeka na bardziej precyzyjną analizę jakościowo-ilościową wyników, i uznaje za sukces segment inwestycyjny MŚP. Rezultaty te potwierdzają to, co Komitet stwierdził na temat roli EFIS w odniesieniu do kapitału wysokiego ryzyka i potrzeby finansowania wzrostu zatrudnienia i przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP⁽⁴⁾.

4.4. Komitet stoi na stanowisku, że sukces EFIS w przypadku MŚP jest po części wynikiem utrzymujących się problemów z mechanizmem przenoszenia środków z banków do przedsiębiorstw, czego dowodzą nienaruszone depozyty w EBC. W związku z tym Centrum Monitorowania Jednolitego Rynku działające przy Komitecie powinno stale monitorować, przy użyciu wskaźników wpływu, wykorzystanie funduszy EFIS na rzecz MŚP.

4.5. Zdaniem Komitetu, EFIS 2.0 powinien dążyć do jeszcze większego zaangażowania prywatnego kapitału, w miarę możliwości przekraczającego 62 % osiągnięte w pierwszym roku. W związku z tym Komitet proponuje, aby dogłębnie rozważyć rozszerzenie zakresu funduszu na inne branże finansów niż banki, tj. sektory finansów, rynek obligacji oraz fundusze ubezpieczeniowe i emerytalne⁽⁵⁾. EKES uznaje potrzebę dodatkowego funduszu ukierunkowanego przede wszystkim na uruchomienie inwestycji prywatnych. Na szczeblu europejskim inwestorzy instytucjonalni zarządzają aktywami w wysokości 13 500 mld EUR⁽⁶⁾, z czego mniej niż 1 % inwestuje się w infrastrukturę.

4.6. EKES zwraca się do instytucji europejskich o rozważenie możliwości zapewnienia większej elastyczności dla państw członkowskich znajdujących się w trudnym położeniu, by zwiększyć inwestycje publiczne oraz finansować z EFIS infrastrukturę, badania naukowe, wysokiej jakości kształcenie, opiekę nad dziećmi, opiekę zdrowotną i usługi społeczne.

4.6.1. Zwiększenie środków wymaga zmiany przepisów dotyczących jednolitego rynku kapitałowego, takich jak Solwency II, które hamują inwestycje infrastrukturalne w ramach europejskich funduszy ubezpieczeniowych i emerytalnych. Na przykład w Kanadzie udział takich funduszy w inwestycjach infrastrukturalnych – w tym dotyczących infrastruktury europejskiej – sięga 15 % zarządzanych aktywów. Utworzenie platformy finansowanej ze środków instrumentu „Łącząc Europę”, EBI i funduszy ubezpieczeniowych mogłoby złagodzić te problemy i zagwarantować odpowiednie wykorzystanie tych funduszy.

4.7. Zdaniem Komitetu, sukces EFIS 2.0 wymaga utrzymania jego ukierunkowanego na rynek charakteru oraz poprawy dodatkowości w stosunku do innych instrumentów UE i głównej działalności EBI: każdy poszczególny projekt powinien być nie tylko spójny ze strategiami politycznymi UE, lecz również oceniany na podstawie jego mocnych stron i oczekiwanych wyników.

⁽³⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁴⁾ Opinia EKES-u w sprawie: „Wzrost gospodarczy i dług państwowy w UE: dwie nowatorskie propozycje” (Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 10).

⁽⁵⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁶⁾ *Optymalne wykorzystanie nowych systemów finansowych w ramach planu działania UE.*

4.8. EKES uznaje konieczność zwiększenia dodatkowości projektów wspieranych z EFIS i zwiększenia w ten sposób zdolności bardziej ryzykownych projektów do uzyskania obsługi bankowej/finansowania. Dodatkowo kryteria dopuszczalności muszą obejmować wymóg, zgodnie z którym wspierane projekty powinny przeciwdziałać niedoskonałości rynku i nieoptymalnej sytuacji w zakresie inwestycji, a transgraniczne projekty infrastrukturalne i powiązane usługi zostaną wyraźnie oznaczone jako projekty samoistnie spełniające kryterium dodatkowości, dzięki czemu plan inwestycji będzie mógł skutecznie napędzać europejską gospodarkę i promować tworzenie miejsc pracy oraz spójność gospodarczą i społeczną.

4.9. EKES zdecydowanie wzywa do bardziej intensywnego wdrażania EFIS w sektorze kształcenia, szkolenia i szkolenia zawodowego na rzecz zdobywania kwalifikacji i uczenia się przez całe życie, w ramach rozwijania sektorów twórczości i kultury, opieki zdrowotnej oraz infrastruktury społecznej i turystycznej.

4.10. Komitet utrzymuje, że EFIS musi zmierzać w kierunku zrównoważonego geograficznie zasięgu w UE, który uwzględni całą działalność gospodarczą każdego kraju oraz ukierunkowany na popyt i na rynek charakter inicjatyw, bez wyznaczania kwot z góry i przy utrzymaniu dostatecznej elastyczności alokacji środków między sektorami. EKES uznaje wzmocnienie Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego za sensowne posunięcie, tak aby mogło ono natężyć działania w różnych krajach. Popiera również możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych i inwestycyjnych do współfinansowania projektów EFIS w sposób płynny i bez obciążeń biurokratycznych.

4.10.1. Należy rozszerzyć rolę Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i krajowych banków prorozwojowych nie tylko w celu świadczenia usług bardziej ukierunkowanej pomocy technicznej na szczeblu lokalnym w całej UE, lecz również w celu zapewnienia lepszej komunikacji między władzami lokalnymi i regionalnymi oraz EFIS 2.0.

4.10.2. Powodzenie EFIS zależy też w zasadniczym stopniu od krajowych banków prorozwojowych. UE i rządy krajowe za pośrednictwem EFIS wspierały – i powinny nadal w coraz większym stopniu wspierać – inwestycje od podstaw oraz projekty na terenach zdegradowanych, które to przedsięwzięcia w przeciwnym wypadku nie byłyby wykonalne pod względem finansowym. Dotyczy to zwłaszcza projektów, w wypadku których nie da się oszacować ryzyka związanego ze stopniem wykorzystania lub popytem. Niektóre z tych rodzajów ryzyka można by ograniczyć poprzez częściowe korzystanie z gwarancji udzielanych przez krajowe banki prorozwojowe, co w wielu przypadkach pozwoliłoby przekształcić niezbywalną transakcję w taką, którą można sprzedać inwestorom instytucjonalnym.

4.11. EKES popiera pomysł, że „składki na rzecz Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) nie będą uwzględniane przy obliczaniu deficytu budżetowego”, i chciałby rozszerzyć tę zasadę na programy inwestycji, np. w formie pełnej złotej reguły w odniesieniu do strategicznych inwestycji publicznych.

4.12. W opinii Komitetu pobudzanie europejskich inwestycji i przyciąganie inwestycji zagranicznych⁽⁷⁾ – przewidziane w rozporządzeniu na zasadzie wzajemności – oraz skuteczne osiągnięcie dźwigni od 1 do 15 między gwarancją a inwestycją wymaga nie tylko restartu gospodarki i wzrostu w Europie, lecz także przyspieszenia pełnego wdrożenia trzeciego filaru planu inwestycyjnego dzięki przeprowadzeniu reform strukturalnych, usunięciu przeszkód dla inwestycji i uwzględnieniu wkładu EFIS.

4.13. EKES zaleca większe wyeksponowanie finansowania EFIS za pomocą szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej w terenie i umieszczania logo EFIS, zwłaszcza w przypadku MŚP, na każdej umowie o finansowanie obejmującej wsparcie EFIS. Monitorowanie finansowania i operacji inwestycyjnych oraz funkcjonowania funduszu gwarancyjnego jest istotne dla całego społeczeństwa obywatelskiego reprezentowanego przez EKES oraz dla władz lokalnych i regionalnych, podobnie jak istotna jest ocena stosowania rozporządzenia EFIS i jego zmian dokonywana przez niezależnych ekspertów. Komitet domaga się zatem, aby sprawozdania tego rodzaju były prezentowane nie tylko Parlamentowi i Radzie, lecz również EKES-owi i KR-owi.

⁽⁷⁾ Zob. np. chiński program „Jeden pas, jedna droga”.

5. Uwagi szczegółowe

5.1. Jeżeli chodzi o sektory priorytetowe, EFIS 2.0 powinien zapewniać wyważone i elastyczne finansowanie, w zależności od wielkości potencjalnych inwestycji, w różnych sektorach gospodarki, a zwłaszcza w sektorze energetyki i cyfryzacji, w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym i celów COP 21, zrównoważonego transportu i sieci transgranicznych, a także w sektorach takich, jak rolnictwo, biogospodarka, produkcja i usługi w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym, aby wywołać możliwie jak największy wpływ na zatrudnienie; w EFIS 2.0 należy także uwzględnić technologie podwójnego zastosowania związane z sektorem bezpieczeństwa i obrony, wspierając stworzenie jednolitej, mocnej i jaśniej określonej europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB), co wymaga „większej koordynacji i wspólnego planowania w perspektywie przyszłej europejskiej unii obronnej”⁽⁸⁾.

5.1.1. EKES zaleca szczególnie wspieranie cyfryzacji przemysłu wytwórczego (czwarta rewolucja przemysłowa) oraz zapewnienie bezpiecznego i jednolitego rozwoju sieci i ośrodków danych w chmurze.

5.2. Odnośnie do zarządzania EFIS, Komitet uważa, że zasadna byłaby rotacyjna reprezentacja Komisji Europejskiej (z wyjątkiem DG ECFIN) oraz EBI w Komitecie Sterującym, tak by wprowadzić przedstawicieli dyrekcji generalnych w sektorach takich, jak transport, cyfryzacja i środowisko i tym samym promować wyważone finansowanie we wszystkich sektorach. Komisja inwestycyjna, która podejmuje decyzję w sprawie projektów, które uzyskują wsparcie w ramach gwarancji UE, musi być również całkowicie niezależna i podejmować przejrzyste decyzje bez udziału EBI, Komisji Europejskiej lub innych płatników publicznych lub prywatnych. Należałoby również rozszerzyć skład komisji, tak aby wchodził do niej eksperci z poszczególnych sektorów, którzy mogą zapewnić specjalistyczną wiedzę z zakresu sytuacji na geograficznych rynkach wybranych do interwencji.

5.3. EFIS dysponuje znacznie większymi środkami niż inne inicjatywy wspólnotowe i dzięki temu umożliwia inwestowanie w wielkoskalowe projekty europejskie o wartości ponad 10 mld EUR wspierane głównie przez kapitał prywatny⁽⁹⁾. Komitet uważa, że wdrożenie tych projektów wymaga umocnienia proaktywnej roli Komisji, tak aby mogła ona wspierać wspólne uruchamianie różnych programów europejskich, a także określać odpowiednie ramy finansowe, zwłaszcza w sektorze transportu, energii i sieci ICT, które mają największe mnożniki ekonomiczne PKB.

5.4. Zdaniem Komitetu, EFIS powinien w większym stopniu koncentrować się na cyfrowej gospodarce dzieląc się w Europie, wspierając europejskie platformy inwestycyjne w celu pobudzenia wzrostu przedsiębiorstw typu start-up w tym sektorze, tworzących wysokiej jakości miejsca pracy. Konieczne jest zagwarantowanie praw pracowniczych i ochrony konsumentów.

Bruksela, dnia 15 grudnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS

⁽⁸⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie nowej strategii na rzecz polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa UE (Dz.U. C 264 z 20.7.2016, s. 1).

⁽⁹⁾ Na przykład europejski system kontroli ruchu lotniczego, europejski system zarządzania ruchem kolejowym, systemy automatycznego kierowania połączonym pojazdem, sieć przesyłowa morskiej energii wiatrowej na Morzu Północnym, przemysłowy przesył danych z prędkością rzędu kilku gigabajtów, systemy obliczeń o wysokiej wydajności oraz rozwój łączny szerokopasmowych w Europie.